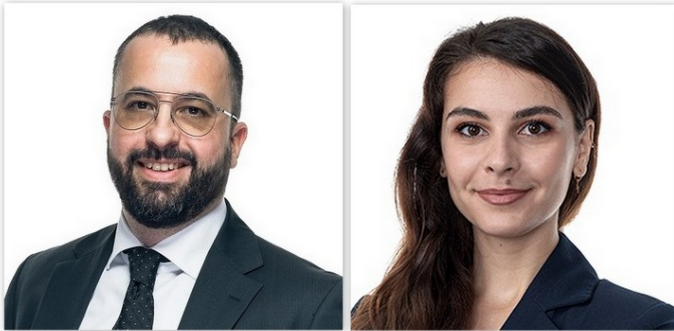

Arbitrajul internațional, pe val: numar record de dosare în ultimul an

Majoritatea instituțiile arbitrale internaționale au anunțat cifre record în ceea ce privește volumul de dosare noi înregistrate în anul 2020.

Pe fondul restricțiilor impuse în contextul pandemiei de Covid-19, curțile de arbitraj și-au adaptat rapid regulile și practicile pentru a asigura mutarea în online a comunicărilor legate de desfășurarea dosarelor și chiar a ședințelor arbitrale, evitând astfel întârzieri costisitoare în desfășurarea procedurilor în curs.

Mediul de afaceri a înțeles rapid avantajele acestei alternative de soluționare a disputelor: potrivit statisticilor publicate de principalele curți de arbitraj internațional, anul trecut a marcat creșteri record ale numărului de arbitraje nou înregistrate.

Curtea Internațională de Arbitraj – **ICC** a avut un numar record de dosare noi înregistrate în 2020: 946 dosare noi, cel mai mare numar de dosare înregistrat din 2016 până în prezent. Dintre acestea, 929 dosare au fost înregistrate în vederea administrării în conformitate cu Regulile de arbitraj ICC, iar 17 dosare au fost înregistrate pentru a fi administrate conform *ICC Appointing Authority Rules*. Anul 2020 a fost unul record și pentru Centrul Internațional de Soluționare Alternativa a Disputelor ICC, ale carui servicii includ medierea, evaluarea experților și comisiile pentru litigii.

Anul 2021 este deja un an de referință pentru ICC: la 1 ianuarie 2021 au intrat în vigoare noile Reguli de arbitraj, împreună cu Notele ICC adresate Parților și Tribunalului Arbitral privind Desfășurarea Arbitrajului.

În plus, la 1 aprilie 2021, ICC a anunțat un pas important în politica acestei curții de a spori transparența arbitrajului: crearea unui parteneriat cu una dintre cele mai mari platforme de cercetare juridică privind arbitrajul, pentru publicarea hotărârilor arbitrale pronunțate de ICC începând cu 1 ianuarie 2019, în scopul asigurării accesului public la hotărârile arbitrale, fara a compromite, însa, confidențialitatea.

Și Curtea de Arbitraj Internațional de la Londra – **LCIA** și-a depășit, în 2020, propriul record privind numărul de cazuri primite, cu 444 dosare noi înregistrate pentru soluționare. Potrivit datelor preliminare, dintre acestea, 407 dosare au fost înregistrate pentru a fi administrate conform Regulilor de Arbitraj LCIA, iar restul dosarelor sunt în curs de soluționare potrivit Regulilor UNCITRAL sau privesc alte forme de soluționare alternativă a disputelor (ADR).

Instituția Arbitrală a Camerelor Elvețiene – **SCAI**, cea mai mare instituție arbitrală din Elveția, a raportat un numar de 83 dosare noi înregistrate în 2020, peste media numerică a dosarelor înregistrate în anii precedenți. Dintre acestea, a fost înregistrat un numar record în ceea ce privește arbitrajul domestic: 22 dosare cu părți aparținând aceleiași țări, precum și dosare internaționale implicând 180 părți provenind din 41 țări.

Retrospectiva Centrului Internațional de Arbitraj din Hong Kong – **HKIAC** arată ca acesta a doborât o serie de recorduri proprii în 2020. Astfel, cu 318 de cazuri implicând părți din 45 țări, HKIAC a primit cel mai mare numar de noi dosare de arbitraj din ultimul deceniu, suma totală în dosarele de arbitraj gestionate ridicându-se aproximativ 8,8 miliarde USD.

Unul dintre cele mai remarcabile rezultate se refera la Centrul Internațional de Arbitraj din Singapore – **SIAC**, care a anunțat ca în anul 2020 a înregistrat peste 1.000 cazuri, un record absolut în istoria centrului. În acest context, anul trecut SIAC a înființat un birou în New York, pentru a raspunde necesităților celor peste 500 părți provenind din Statele Unite și pentru a promova centrul pe plan internațional.

Pentru Centrul de Arbitraj Internațional de la Viena – **VIAC**, anul trecut a fost unul „obișnuit” în privința numărului de dosare înregistrate. VIAC a raportat 40 cazuri noi în 2020.

Și arbitrajele din investiții s-au înmulțit anul trecut, cu 54 de cazuri noi înregistrate de Centrul Internațional pentru Reglementarea Diferendelor Relative la Investiții de pe lângă Banca Mondială – **ICSID**. Printre acestea se numara și doua cazuri deschise de investitori străini împotriva României și înregistrate la ICSID în cursul anului 2020, ambele în legatura cu pierderi generate de retragerea, de catre statul român, a schemei de suport pentru energia regenerabila. Cele doua cazuri înregistrate anul trecut au ridicat la 17 numărul total de proceduri inițiate de-a lungul timpului de catre investitori împotriva României la ICSID.

În România, din informațiile pe care le deținem, se pare ca activitatea Curții de Arbitraj de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României s-a menținut la un nivel similar celui din anii anteriori, în privința numărului de dosare nou-intrate. Totuși, acest lucru s-ar putea schimba în perioada urmatoare. Faptul ca, anul trecut, companiile care au avut neînțelegeri cu partenerii contractuali au fost nevoite sa aștepte sfârșitul starii de urgență pentru a se adresa instanțelor în scopul soluționarii acestor dispute ar putea avea ca efect un interes crescut în rândul companiilor de a include o clauza arbitrala în contractele lor comerciale și de a încheia compromisuri cu co-contractanții lor, pentru a-și asigura accesul la cai mai eficiente de soluționare a disputelor.

În concluzie, situația generata de pandemia Covid-19 a crescut în general apetitul mediului de afaceri de a soluționa diferendele în mod contencios. Acest lucru a rezultat clar și într-o preferință sporita a părților de a recurge la arbitraj ca modalitate de soluționare a disputelor. Pe lângă contextul economic, care s-a dovedit a fi un motor al litigiilor în 2020, masurile de digitalizare luate de instituțiile arbitrale pentru a facilita accesul de la distanța al părților în cadrul procedurilor au facut cu atât mai atractiva aceasta cale pentru mediul de afaceri. Printre acestea se numara, spre exemplu: introducerea de catre VIAC a unei platforme care permite administrarea online a întregii proceduri arbitrale, sau actualizarea de catre LCIA a regulilor de arbitraj, în sensul stabilirii comunicării electronice drept metoda implicita pentru realizarea comunicărilor și transmiterilor de documente.

Este de așteptat ca acest tip de masuri sa fie menținute chiar și dupa ridicarea tuturor restricțiilor impuse în contextul pandemiei, cu atât mai mult cu cât se înscriu pe linia urmata de unele dintre aceste instituții în scopul eficientizării procedurilor arbitrale, precum intrarea în vigoare – începând cu acest an – a noilor reguli de arbitraj ale ICC.

În acest context, este foarte probabil ca tendința înregistrata anul trecut sa continue, iar creșterea interesului mediului de afaceri pentru arbitraj sa se numere printre efectele pe termen lung ale schimbărilor de paradigma generate în timpul pandemiei. Credem ca o astfel de evoluție ar fi binevenita, având în vedere avantajele tradiționale ale arbitrajului pentru părți: flexibilitatea, precum și natura privata și convenționala a procedurii arbitrale.

Articol scris de: **Sebastian Guțiu** (office managing partner) și **Adina Rusanescu** (attorney at law), avocați specializați în dispute resolution în cadrul Schoenherr și Asociații SCA